

Träskyddsbehandlat virke

Tillsynsprojekt tillsammans med länets kommuner

Rapport: 2004:1

Rapportnamn: Träskyddsbehandlat virke, Tillsynsprojekt tillsammans med länets kommuner

Utgåva: Första utgåvan

Utgivare: Länsstyrelsen Blekinge län, 371 86 Karlskrona.

Funktion: Miljöskydd

Hemsida: www.k.lst.se (kan hämtas/beställas via hemsidan)

Dnr: 503-1135-03

Författare/Kontaktperson: Helen Gårner

Foto/Omslag: Anders Blomdahl

Layout: Marie Nilsson

ISSN: 1651-8527

Övrigt: Rapporten är ett samarbete mellan kommunerna och länsstyrelsen i Blekinge. Medverkande i kommunerna, Malin Fransson Karlskrona, Anders Blomdahl Ronneby, Susanne Johansson Karlshamn, Helen Penttilä Olofström, Jonas Engzell Sölvesborg.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING.....	4
1. SYFTE	5
2. VAD KRÄVS?	5
2.1 Information	5
2.2 Märkning.....	5
2.3 Klassificering	6
2.4 Risker	7
3. ORGANISATION OCH OMFATTNING	7
4. UPPLÄGG	7
4.1 Möten	7
4.2 Förberedelser.....	8
4.3 Urvalskriterier	8
5. BESÖKEN.....	8
5.1 Bokning.....	8
5.2 Checklista.....	9
5.3 Inspektion.....	9
5.4 Avfall	10
5.5 Information och märkning.....	10
5.6 Åtgärder	10
6. RESULTAT	10
6.1 Antal besök	10
6.2 Försäljning	10
6.3 Leverantörer	10
6.4 Alternativ	11
6.5 Informationsmaterial och märkning.....	11
6.6 Avfall	11
6.7 Snickerivaror.....	11
6.8 Förvaring.....	11
6.9 Åtgärder	12
6.10 Påföljder.....	12
7. SLUTSATSER.....	13
7.1 Tillsynen	13
7.2 Arbetsformen	13
8. REFERENSER	14
BILAGOR 1-9.....	15
Bilaga 1 Besökta återförsäljare i kommunerna.....	16
Bilaga 2 Projektplan.....	17
Bilaga 3 Mötessammanfattning.....	20
Bilaga 4 Mötesanteckning.....	22
Bilaga 5 Information till återförsäljare.....	24
Bilaga 6 Information om regler.....	25
Bilaga 7 Checklista.....	26
Bilaga 8 Klassificering.....	31
Bilaga 9 Förteckning över broschyrer.....	32
TIDIGARE RAPPORTER I SERIEN.....	33

Sammanfattning

Under våren och sommaren år 2003 genomförde länsstyrelsen ett tillsynsprojekt tillsammans med länets fem kommuner. Projektet var ett initiativ från Ronneby kommun och gick ut på att kontrollera att gällande föreskrifter följs enligt miljölagstiftningen, vid försäljning av träskyddsbehandlat virke.

Målet var att besöka återförsäljare av impregnerade träprodukter, såsom stängselstolpar, men också färdiga snickerivaror som är träskyddade. Affärer med enbart inriktning på försäljning av färdiga produkter såsom trädgårdsmöbler samt staket- och plankmoduler prioriterades inte. Detta eftersom projektets omfattning var begränsad.

Inom projektet drogs riktlinjer upp med kriterier för hur tillsynen skulle utföras och vilken typ av verksamhetsutövare som skulle få ett tillsynsbesök. Varje kommun valde sedan ut lämpliga objekt för besöken. Totalt besöktes 23 återförsäljare, se bilaga 1. Länsstyrelsen medverkade vid ett besök. I övrigt utförde kommunerna själva sin tillsyn och länsstyrelsen ansvarade för framtagning av material samt kontakten mellan kommunerna.

Vid kontrollen av märkningen på träprodukterna användes Kemikalieinspektionens föreskrift, (KIFS 1998:8), om kemiska produkter och biokemiska organismer. I dessa föreskrifter finns det specifika krav på hur märkningen ska vara gjord. I övrigt användes Kemikalieinspektionens föreskrift, (KIFS 1994:12), om klassificering och märkning av kemiska produkter, (omtryck 2001:3), allmänna råd till föreskrifterna (1991:4) om träskyddsbehandlat virke, 2, 14 kap och 29 kap miljöbalken (1998:808), förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer samt förordningen (1998:950) om miljöskattavgifter.

Vid besöken användes en gemensamt framtagen checklista. Samtliga handläggare som deltog i projektet upplevde det som positivt att ha denna lista att fylla i vid besöken. Detta gjorde tillsynen snabb, smidig och rättvis.

Alla besökta återförsäljare sålde virke som var avsett för kontakt med mark och/eller vatten, träskyddsklass A. En stor andel av affärerna sålde även virke för användning ovan mark, träskyddsklass AB. Syftet med att träskydda virke är att hindra röta vare sig det är ovan mark eller i kontakt med vatten.

Virket såldes både till privatpersoner, byggfirmor och lantbrukare. Det såldes både löst och buntat.

Informationsblad om virket fanns i de flesta fall tillgängliga för kunderna. Informationsbladet ska innehålla uppgifter om vad virket är behandlat med samt vara märkt enligt 9 kap KIFS 1998:8.

Det såldes även färdiga snickerivaror som var kemiskt behandlade. Dessa var inte märkta i den omfattningen som övrigt virke. Det finns ingen märkningsplikt för färdiga snickerivaror. Dock finns en skyldighet att lämna produktinformation till kunderna. Produktinformationen för dessa snickerivaror var dålig. Skyldighet om information finns i 14 kap 8 § miljöbalken och 3 § andra stycket, förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer. Dessa kan lämpligen utformas med ledning av 36 § KIFS 1998:8.

En stor del av det tryckimpregnerade materialet förvarades inte under tak, utan utomhus. I drygt en tredjedel av de besökta butikerna fanns även dagvattenbrunn i närheten av lagerplatsen.

Virket ska lagras på så sätt att marken inte förorenas vilket innebär förvaring under tak eller under presenning. Lagerplatsen ska dessutom vara avskärmad från

omgivande ytvattentillrinning. Detta med beaktande på de allmänna hänsynsreglerna, kapitel 2 i miljöbalken.

Projektet mottogs väl av de besökta återförsäljarna.

1. Syfte

Syftet med projektet var att kontrollera att gällande föreskrifter följs vid försäljning av träskyddsbehandlat virke.

Projekt kan bidra till att uppfylla miljökvalitetsmålen. Miljömål som berörs av detta projekt är ”Giftfri miljö”, ”Grundvatten av god kvalitet” och ”God byggd miljö”.

Tanken var även att öka kunskapen om kemiska ämnes påverkan på människors hälsa och miljön hos verksamhetsutövare (försäljare), tillsynsmyndigheter och allmänhet.

Träskyddsprojektet var också ett bra tillfälle att få ett samarbete med och mellan kommunerna i länet.

2. Vad krävs?

2.1 Information

Vid försäljning av tryckimpregnerat virke ska 9 kap Kemikalieinspektionens föreskrift, (KIFS 1998:8), om kemiska produkter och biotekniska organismer, om träskyddsbehandlat virke följas.

Försäljaren ska upplysa om att det finns alternativt material till impregnerat virke, beroende på vad det ska användas till.

Försäljaren ska också informera köparen om att rätt impregnerat trä ska användas på rätt plats. Genom upplysning och information om byggkonstruktionen, kan behovet av kemiskt träskydd minska. Enligt 32 § ovanstående föreskrift ska den som använder träskyddsbehandlat virke noga överväga behovet, samt vid konstruktion och virkesval se till att användningen leder till så liten belastning på hälsa och miljö som möjligt.

2.2 Märkning

Vid försäljning ska det finnas märkning vid det lösa virket samt på varje virkesbunt. Denna märkning ska vara utförd enligt ovanstående föreskrift och innehålla uppgifter om

- ✓ Begränsning i användningen enligt
 - § 32 om produktval
 - § 33 om krom och arsenik
 - § 34 om kreosot
- ✓ Vilken anläggning som utfört träskyddsbehandlingen
- ✓ Vilka verksamma beståndsdelar som träet är behandlat med
- ✓ Lämplig respektive olämplig bearbetning av det impregnerade virket
- ✓ Vilka hälsorisker som finns vid hantering och bearbetning
- ✓ Lämpliga skyddsåtgärder
- ✓ Omhändertagande av avfall

Om virket säljs buntat ska ovanstående information finnas på varje virkesbunt. Säljs virket löst ska informationen finnas på anslag intill virket.

Bild 1. Exempel på märkning av både buntat och löst virke. Foto: Anders Blomdahl, Ronneby.

Märkningsplikten i träskyddsföreskrifterna gäller inte vid försäljning av färdiga snickerivaror. Dock finns en skyldighet att lämna produktinformation, 14 kap 8 § miljöbalken och 3 § andra stycket förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Denna informationen kan lämpligen utformas med ledning av 9 kap 36 § KIFS 1998:8.

2.3 Klassificering

Impregnerat trä klassificeras efter användningsområde. Klassificeringen grundar sig på en klassindelning som visar effektiviteten och hållbarheten för virket. Hänsyn tas inte till miljö- och hälsorisker.

De två vanligast använda klasserna är A och AB. Virke som är märkt klass A ska användas i kontakt med mark och/eller

vatten. Klass AB används ovan mark. Även klass B ska användas ovan mark, men de aktiva substanserna skiljer sig något från klass AB. Färdiga snickerivaror är ofta impregnerade enligt klass B och dess aktiva substans är organiska svampmedel. Klass M ska användas i marin miljö, se tabell 1.

Utgångspunkten är att anpassa materialet efter vad det ska användas till och att inte använda starkare impregnering än nödvändigt.

Bild 2. Information om träskyddsklasser för behandlat virke. Foto: Anders Blomdahl, Ronneby.

Tabell 1: Klassindelning för impregnerat virke.

	Klassindelning	Vanligt förekommande impregneringsmedel	Exempel på användningsområde
A	Virke för användning i kontakt med mark och vatten	CCA (koppar, krom, arsenik) och kreosot, CCP (koppar, krom, bor)	Bryggor, telestolpar, broar
AB	Virke för användning ovan mark	Propikonazol, tebukonazol, olika bor-, jod- och kopparföreningar	Trallor, fasadvirke
B	Virke för användning ovan mark i färdiga snickerier	Propikonazol, tebukonazol	Dörrar, fönster
M	Virke för användning i havsvatten	CCA (koppar, krom, arsenik) och kreosot	Bryggor i havsvatten, hamnanläggningar

2.4 Risker

Ett grundkrav för all användning av kemiskt behandlat virke är att belastningen på hälsa och miljö ska vara så liten som möjligt. Träskyddsmedel ska skydda virket mot röta och insektsangrepp. Dessa medel är avsedda att påverka levande organismer i miljön, därför har de egenskaper som är farliga även för människor och djur. Risker som kan uppstå är

- ✓ akut giftighet
- ✓ nedsatt fertilitet och fosterskador hos flera djurarter
- ✓ bioackumulerande
- ✓ cancerframkallande
- ✓ allergiframkallande
- ✓ påverkan på arvsmassan m.m.

Träskyddsmedel ska vara registrerade och godkänt av Kemikalieinspektionen.

3. Organisation och omfattning

Våren 2003 träffades länsstyrelsen och länets kommuner i Ronneby. En representant från varje kommun och en representant från länsstyrelsen medverkade vid träffen. Samtliga fem kommuner i länet deltog.

Vid mötet kom vi fram till att en enda arbetsgrupp skulle bildas. Arbetsuppgifterna delades upp mellan representanterna. Det material som behövde tas fram planerades att e-postas mellan kontaktpersonerna. Genom detta förfarande kunde materialet redigeras av samtliga. Projektledare var länsstyrelsens representant.

Länsstyrelsen tog tillsammans med kommunerna fram arbetsmaterial, såsom checklista och informationsmaterial, som skulle vara redigerat och klart till slutet av april. Broschyrer med bra information i beställdes för att inspektörerna skulle kunna ta dem med sig vid besöken.

I mitten av april skickade varje kommun ut information till utvalda verksamheter, om att ett projekt startat och att besök kommer att göras. Därefter kontaktades pressen, så att både försäljare, köpare och allmänhet skulle uppmärksammas på projektet.

Kommunerna tog även kontakt med de utvalda försäljarna, per telefon eller per brev i god tid innan besöket.

Tillsynsbesöken beräknades genomföras under perioden maj-augusti år 2003, detta med tanke på att träskyddsbehandlat virke vanligtvis är en säsongsvara. Ifyllda checklistor skickades in till länsstyrelsen omkring den 31 augusti. Dessa skulle sedan bearbetas av projektledaren och en rapport vara klar för redigering den 30 september.

4. Upplägg

4.1 Möten

Efter förslag från Ronneby kommun och positiv respons från övriga kommuner, sammankallade länsstyrelsen till ett upptaktsmöte i februari.

Vid första mötet bestämdes innehållet i en projektplan, bilaga 2. I denna angavs tidsgränser samt vilken information som behövdes både för de medverkande och för verksamhetsutövarna.

Antal besök uppskattades i de olika kommunerna, och ett förslag på prioritering gjordes.

För att dokumentera besöken kom förslag på att ta med sig kamera vid varje besök. Mötessammanfattning, bilaga 3.

Besöken var en form av tillsyn och en avgift skulle därför tas ut. Det bestämdes att timdebitering skulle vara rättvist. Detta varierade endast marginellt i varje kommun.

Vid eventuell åtgärd, såsom miljöstraffavgift, använde varje kommun sina egna framtagna skrivelser. Dock är kriterierna för uttagande av miljöstraffavgift desamma enligt miljöbalken.

I slutet av april samlades deltagarna igen för ett uppsamlingsmöte. Representanterna från Karlskronas, Ronnebys och Karlshamns kommun samt länsstyrelsen deltog. Vid mötet kom det fram att checklistan fungerade bra och att tidsplanen verkade kunna hållas. Butikerna var även positivt inställda till de besök som

gjorts. Mötesanteckning från uppsamlingsmötet, bilaga 4.

4.2 Förberedelser

I informationsbrevet till verksamhetsutövarna, skickades det även med upplysning om vilka regler som gäller vid försäljning av träskyddsbehandlat virke, bilaga 5 och 6.

Antal anläggningar som skulle besökas beräknades variera mellan 3-8 stycken, per kommun.

Bild 3. Försäljning av träskyddsbehandlat virke.
Foto Anders Blomdahl, Ronneby.

4.3 Urvalskriterier

Kommunerna hade som målsättning att besöka så många verksamheter som möjligt som sålde någon sorts impregnerat trä. Detta för att få en helhetsbild av denna hanteringen vid försäljning och få kontakt med verksamhetsutövare och se vilka kunskaper som fanns inom området. Förutsättningen för besöken var att butikerna skulle satsa på försäljning av impregnerat trä just det året.

En avgränsning fick göras på grund av begränsade resurser. Verksamheter som säljer träskyddsbehandlat virke såsom stängselstolpar, byggmaterial m.m.

prioriterades, framför verksamheter som säljer enbart färdiga produkter som trädgårdsmöbler och staket. Fanns det dock sådana vid besöken så granskades även den hanteringen. Bestämmelserna i KIFS 1998:8 gäller även träskyddsbehandlat virke som förs in till Sverige.

5. Besöken

5.1 Bokning

Utifrån överenskomna kriterier valde varje handläggare ut lämpliga objekt att besöka och bokade tid per telefon eller brev cirka en vecka innan tillsynen skulle genomföras. Detta för att ansvarig person

vid verksamheten skulle vara tillgänglig vid besöket.

Om det fanns möjlighet och önskan, kunde kommunerna samarbeta och åka ut tillsammans vid några besök. Så skedde vid två tillfällen i Karlskrona och Ronneby.

5.2 Checklista

Projektledaren tog tillsammans med gruppen fram en checklista att fylla i vid besöken, se bilaga 7.

För att verksamhetsutövaren skulle få någon respons efter utförda besök, valde några miljöinspektörer att lämna en kopia på checklistan direkt efter besöket. Alternativet var att åka till kontoret och skriva ett tillsynsprotokoll, för att sedan skicka över det till försäljaren av virket.

5.3 Inspektion

Vid besöket ville vi veta vem som var ansvarig för verksamheten och märkningen. Vi ville även veta hur träskyddsbehandlat material förvarades samt om de var märkta enligt kemikalieinspektionens föreskrifter. Vi kontrollerade även vad för sorts behandlat virke som såldes, hur mycket och vilka som köpte det.

Eftersom träskyddsbehandlat virke ska användas endast där det verkligen behövs, tittade vi på om det fanns alternativ till kemiskt behandlat trä. Detta kan vara träslag som är mer rötbeständiga såsom lärkträ, ek och kärnvirke. Annan slags behandling av träet, exempelvis värme- och vaxbehandling är också alternativ. Även genom olika konstruktioner, så att virket inte blir lika utsatt för fukt och regn, kan en lägre träskyddsklass användas.

Enligt 9 kap 35 §, KIFS 1998:8 får marknadsföring inte ske för otillåten användning.

Bild 4. Information om var det är lämpligt att använda behandlat virke. Foto: Anders Blomdahl, Ronneby

5.4 Avfall

Vi kontrollerade även hur försäljaren tog hand om eventuellt avfall som uppstod (oftast mellanläggen), samt om kunderna informerades om vilka regler som finns för det restavfall som uppstår hemma hos kunden.

5.5 Information och märkning

Vid försäljning ska det finnas lättillgänglig, kostnadsfri information till kunderna om virket. Kontroll gjordes även av om det fanns färdiga impregnerade snickerivaror och hur dessa var märkta.

5.6 Åtgärder

Efter besöket avgjordes det om det behövdes någon tillsynsåtgärd, exempelvis råd, miljöskaktionsavgift eller åtalsanmälan.

De överträdelser som kan ge miljöskaktionsavgift enligt miljöbalken är att;

- ✓ det inte finns tillräcklig information på buntarna samt
- ✓ det inte finns anslag med rätt information vid lösvirket.

Detta enligt förordningen (1998:950) om miljöskaktionsavgifter, punkt 5.4.

Det var upp till varje kommun att meddela beslut om eventuell miljöskaktionsavgift, samt att utforma skrivelsen efter egna rutiner.

6. Resultat

6.1 Antal besök

Sammanlagt gjordes 23 tillsynsbesök varav Karlskrona kommun utförde sex besök, Ronneby sex besök, Karlshamn fyra besök, Sölvesborg sex besök samt Olofström ett besök. Antal besök styrdes dels av

försäljningen av behandlat trä i butikerna dels av arbetsbelastningen för handläggarna.

Varje besök tog cirka en halv arbetsdag i anspråk. Detta inkluderade resan till och från besöket, själva besöket samt efterarbetet.

6.2 Försäljning

Försäljning av impregnerat trä klass A förekom hos alla återförsäljare. Cirka 77 % sålde även virke från klass AB. Det såldes inget behandlat virke från klass B och klass M. Klassificering, se bilaga 8.

Någon återförsäljare hade tekniskt datablad till kunderna, om virke impregnerat med träskyddsmedlet Tanalith E, impregnering som används till gran/fur och tillhör skyddsklass A och AB.

Utifrån besökta försäljare framkom det att virket såldes både till privatpersoner och byggfirmor samt till lantbrukare. Privatpersoner inhandlade impregnerat trä oftare än vad byggfirmorna gjorde. Lantbrukare handlade inte impregnerat trä så ofta som privatpersoner och byggfirmor.

Mängden försålt virke på försäljningsställena varierade mellan 30-400 m³ per år.

Försäljning skedde av både löst och buntat virke. Alla verksamheter sålde löst virke och detta var bättre uppmärkt än vad det buntade virket var. Buntat virke såldes av 77 % av butikerna.

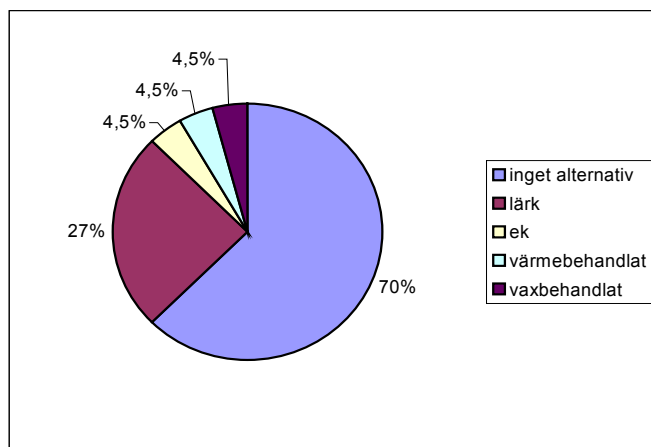
6.3 Leverantörer

Det finns olika aktörer på marknaden som trycker virke och levererar det. Det anlätades sju olika leverantörer bland verksamhetsutövarna. De mest anlätade var Bitus och Jabo. Endast en verksamhetsutövare impregnerade själv.

6.4 Alternativ

Som alternativ till virke behandlat med kemiska träskyddsmedel säljs även virke med naturlig motståndskraft. Lärk såldes i sex fall och ek i ett fall. Det förekom även värmebehandlat och vaxbehandlat trä i

liten omfattning. Vid 70 % av försäljningsställena fanns dock inget alternativ till kemiskt behandlat trä. Se figur 1 nedan.

Figur 1: Alternativ till kemisk behandling av trä visat i procent.

6.5 Informationsmaterial och märkning

Informationsblad om virket ska finnas kostnadsfritt och lättillgängligt för kunden. Detta fanns hos 21 av 23 besökta försäljare. Innehållet i märkningen som ska följa KIFS 1998:8, var riktigt utformad hos 74 % av återförsäljarna.

6.6 Avfall

Oftast såldes endast hela längder av det behandlade materialet på försäljningsstället. Dock kunde man hos några försäljare få virket kapat efter önskemål.

Överblivna och avsågade spillbitar är farligt avfall. Detta ska hanteras och transporteras bort på de villkor som finns för farligt avfall, avfallsförordningen (2001:1063). Hos 26 % av verksamheterna skedde detta på ett riktigt sätt. Hos 61 % uppstod inget farligt avfall på grund av att spillbitar såldes, gavs bort eller skickades tillbaka till leverantören.

Det som även kallades farligt avfall, var mellanlägg (strö) i packarna. Dessa ligger med vid impregneringen och blir därför impregnerade precis som virket. Dessa strö skickades ofta tillbaka till tillverkaren

6.7 Snickerivaror

Cirka 57 % sålde färdiga snickerivaror utöver impregnerat trä. Av dessa var 23 % märkta enligt KIFS 1998:8, 18 % hade produktinformation samt 16 % hade delvis märkning och/eller produktinformation.

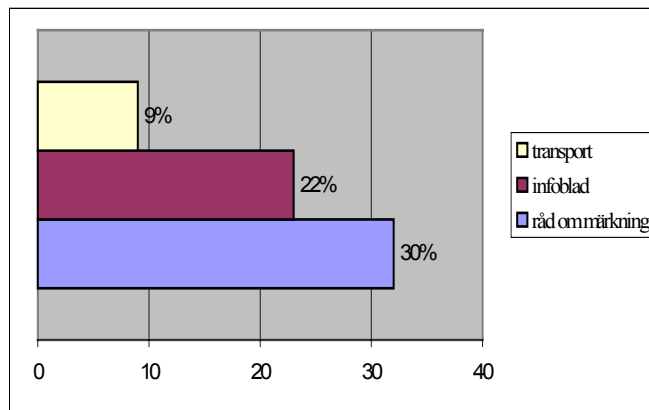
6.8 Förvaring

Det tryckimpregnerade materialet lagrades inte under tak hos cirka 78 % av försäljarna. Träet förvarades i huvudsak utomhus och hos 39 % av dessa fanns det en dagvattenbrunn i närheten.

6.9 Åtgärder

I samband med besöken har 61 % av de besökta anläggningarna fått råd om åtgärder. Dessa råd gällde bl.a. förbättring av märkningen av träet (30 %), tydligare

placering av infoblad till kunderna (22 %) och rekommendation att anmäla transport av farligt avfall (9%). Ingen åtgärd behövdes hos 9 av 23 verksamhetsutövare. Figur 2.

Figur 2: Råd om åtgärder, visat i procent.

Fem av de besökta anläggningarna var mycket välskötta. Endast två anläggningar var mindre bra.

6.10 Påföljder

Med utgångspunkt från Kemikalieinspektionens Råd & Tips samt andra myndigheters bedömning i liknande projekt, gjordes en överenskommelse i gruppen om hur brister i hanteringen av det behandlade träet skulle bedömas och åtgärdas. En indelning gjordes i, mindre brister, allvarliga brister samt mycket allvarliga brister.

Bestämmelserna i KIFS 1998:8, 9 kapitel är straffsanktionande. Detta regleras i 29 kap. 3, 6 och 8 §§ miljöbalken samt förordningen (1998:950), bilaga 5.4 om miljöstraffsavgifter.

I två fall övervägde kommunen att påföra en miljöstraffsavgift. Dessa gällde avsaknad av skyltning vid det behandlade träet samt att lättillgängliga informationsblad till kunderna inte tillhandahölls. Vid ett av fallen hade skylten blivit stulen och en ny var beställd, vilken sattes upp ett par dagar senare.

Efter vidare diskussion gjordes en överenskommelse att länsstyrelsen åtalsanmäler dessa brister, i egenskap av projektansvarig, istället för de berörda kommunerna. Detta efter jämförelse med ett liknande tillsynsprojekt som kemikalieinspektionen har gjort tidigare. Länsstyrelsen överväger att åtalsanmäla två verksamheter.

7. Slutsatser

7.1 Tillsynen

Vid besöken har information i form av broschyrer delats ut till försäljarna. Många av dessa broschyrer, samt även ett flertal andra broschyrer fanns redan hos en del av dem. Förteckning över broschyrer bilaga 9. Detta tyder på bra upplysning från träbranschen. En del av den information i broschyrerna som fanns hos försäljarna var dock gammal och inaktuella uppgifter kunde förekomma.

Det gick ut information om hur märkningen skulle vara utförd en tid innan besöken. I stort var märkningen bra. Det fanns ändå vissa brister. Buntar och löst virke var oftast bra märkta. Den märkning som i regel saknades var förekomst av kreosot. Vi förväntade oss mer uppklippta buntar som inte skulle ha tillräcklig märkning. Som det såg ut var de uppklippta buntarna märkta enligt gällande föreskrifter.

Vid besöken kom det fram frågor kring verksamheterna och vilka regler som finns. Det har resulterat i bl.a. några anmälningar om transport av farligt avfall.

Det såldes endast material av träskyddsklasserna A och AB. Virke från dessa klasserna används mest av allmänheten och byggfirmor.

Privatpersoner var de som mest besökte butikerna. Detta säger dock inget om hur stora mängder impregnerat trä som köptes vid varje tillfälle av var och en. Om en byggfirma använder impregnerat virke i större kvantiteter, görs inköpet sannolikt där priset är mest förmånligt. Detta behöver inte vara i närmsta butik.

Det fanns inget stort utbud av alternativt trä eller alternativt behandlat virke, vilket till viss del beror på att detta virke oftast är jämförelsevis dyrt. Det vanligast förekommande alternativa virket var

lärkträ. Alternativt behandlat virke var värmebehandlat trä och i något enstaka fall vaxbehandlat trä.

De verksamhetsutövare som fått besök har varit positiva. De har fått god tid på sig för förberedelse inför besöket, samt bra information om vad lagen kräver av dem som återförsäljare.

7.2 Arbetsformen

Att arbeta i ett gemensamt tillsynsprojekt tillsammans med kommunerna har varit mycket positivt. Projektet har varit litet och överskådligt samt gruppen lagom. Trots hög arbetsbelastning hos kommunerna har det planerade tidsschemat kunnat hållas.

Gruppen träffades för ett möte alldeles innan tillsynsbesöken började. Detta för att stämma av att arbetet fortlöpte som planerat och om det fanns mer synpunkter som kunde vara bra att ta med sig vid besöken. Eftersom något besök redan gjorts då, kom det fram bra tips och råd.

Kommunerna och länsstyrelsen har fått möjlighet att komma ut till verksamheter där de i vanliga fall inte gör tillsynsbesök. Detta har upplevts positivt både för myndigheten och verksamhetsutövaren. Myndigheten har genom dessa besök fått kontakt med och insyn i en del av de verksamheter som finns inom deras ansvarsområde. Företagen har fått information om gällande regler samt kontaktpersoner hos myndigheterna.

På de två möten som anordnades framkom mycket övrig information mellan kommunerna och länsstyrelsen som inte hörde till projektet. Detta tyder på att det finns ett behov i länet att ordna träffar kontinuerligt. Det finns även önskemål att fortsätta samarbeta med liknande projekt framöver.

8. Referenser

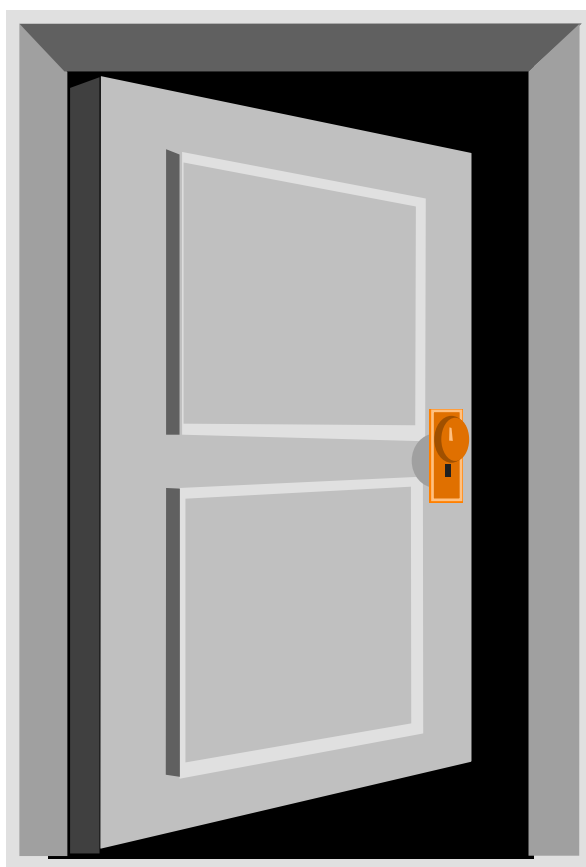
Föreningen svensk trä, Att välja trä – Trävaror och träprofiler till bygget, 1999.

Kemikalieinspektionen, Bygga för att förebygga, 1999.

Kemikalieinspektionen, RÅD & TIPS för tillsyn av kemikaliehanteringen – Träskyddsbehandlat virke, 1999.

Kemikalieinspektionen, Tänk på miljön – välj rätt virke och träskydd, 2001.

Bilagor 1-9

BILAGA 1

Besökta återförsäljare i kommunerna

Karlskrona:

Alexandersson maskinsnickeri
Beijer byggmaterial
COOP i Lyckeby
Granngården
Jämfö träindustri
Maurins byggnadsvaror

Ronneby:

Allt i Bygg AB
Landtmannaaffären
Ronnebygg
Ronneby Snickeri o Trä AB
Sabels Bygg
Träpiraten AB

Karlshamn:

Beijer Byggmaterial
Byggnetto
Granngården
Mats Trävaror i Bökemåla AB

Sölvesborg:

Granngården
AB Harry Perssons Byggnadsvaror
Johan Perssons Byggvaror AB
LG-produkter AB
Mjällby Trä & Bygg AB
Stallbyggen i Sölvesborg AB

Olofström:

HK Bygg

2003-02-11

Projektplan för "Kontroll av återförsäljare av träskyddsbehandlat virke"

Länsstyrelsen i Blekinge län planerar i samarbete med kommunerna ett gemensamt tillsynsprojekt. Projektet är ett initiativ av Ronneby kommun och går ut på att kontrollera att gällande föreskrifter följs vid försäljning av träskyddsbehandlat virke.

Syfte:

- Kontroll av att försäljning av impregnerat trä i länet följer gällande bestämmelser.
- Bidra till att uppfylla miljökvalitetsmålet "Giftfri miljö". Även målet "Grundvatten av god kvalitet" och "God bebyggd miljö" berörs.
- Öka kunskapen om kemiska ämnes påverkan på människors hälsa och miljön hos verksamhetsutövare (försäljare), tillsynsmyndigheter och allmänhet.

Organisation:

Kommunerna kontrollerar återförsäljarna. Eventuellt följer länsstyrelsen med på något besök i varje kommun. Önskemål finns även att kommunerna arbetar tillsammans vid behov. Länsstyrelsen planerar träffar, tar fram checklistor o dyl. samt skriver rapport. Varje kontaktperson i kommunerna tar fram överenskommet material och skickar runt till övriga representanter för kommentar och redigering genom e-post.

Projektgruppen består av Helen Gärner, länsstyrelsen, som ansvarar för kontakten med kommunerna, Malin Fransson Karlskrona kommun, Anders Blomdahl Ronneby kommun, Susanne Johansson Karlshamns kommun, Jonas Engzell Sölvesborgs kommun och Helen Penttilä Olofströms kommun. Projektledare är Helen Gärner.

Projektets omfattning:

Tillsynsbesöken beräknas genomföras under perioden maj-augusti år 2003. Denna tid är satt med tanke på att det är säsong för användning av träskyddsbehandlat virke. Tid åtgår dessutom i jan-mars för framtagande av projektplan, checklistor, informationsmaterial och kommunikation med kommunerna Slutrapport skickas till alla som deltagit i projektet.

Antal besökta återförsäljare varierar mellan kommunerna med 3-8 stycken. Verksamheter som ska besökas är återförsäljare av impregnerade träprodukter såsom stängselstolpar mm. Affärer med inriktning på försäljning av färdiga produkter såsom trädgårdsmöbler och staket prioriteras inte.

2003-02-11

Genomförandeplan:

Jan-mars 2003

- Projektplan och checklista tas fram samt material som berör gällande bestämmelser. Kontakt tas med kommunerna (Helen G).
- Information om vilka anläggningar som ska besökas i varje kommun skickas till projektledaren på länsstyrelsen.
- Material arbetas fram för information, om att tillsyn ska göras hos berörda verksamhetsutövare i kommunerna (Malin F).
- Informationsmaterial till verksamhetsutövaren, om vilka regler som gäller vid försäljning av träskyddsbehandlat virke (Anders B).
- Beställning av broschyrer för att ta med till verksamhetsutövare, "Bygga för att förebygga"/Kemi/ och "Tänk på miljön – välj rätt virke och trä"/kemikalieinspektionen, Margareta Brandhorst/, (Susanne J).

April 2003

- Utskick och information till berörda verksamhetsutövare skickas den **14 april** (alla kommunerna). Framtaget material ska vara klart och redigerat senast den **22 april** (Alla). Pressen kontaktas **vecka 16** (Helen P och Jonas E).

Maj 2003

- Tillsynen beräknas starta omkring den **2 maj**.
- Besök hos verksamhetsutövare görs av varje kommunhandläggare.
- Grunden till besöken utgörs av en framtagen checklista.
- Tillsynsmyndigheten tar kontakt med de företag som ska besökas strax före besöket. Att rekommendera är att möte ska bestämmas med ansvarig för verksamheten.
- Efter besöket skrivs en besöksrapport och där ställs eventuella krav på åtgärder såsom påpekande eller krav på rättelse och redovisning.
- Efter första besöket hos verksamhetsutövare kan en träff mellan kommunerna och länsstyrelsen eventuellt komma att behövas för diskussion.

Augusti 2003

- Tillsynsbesöken pågår till den **29 augusti**.

September 2003

- Checklistor eller sammanställningar av dessa, skickas till projektledaren på länsstyrelsen. Rapport ska vara klar för redigering den **30 september**.

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

PROJEKTPLAN

Dnr: 503-1135-03

2003-02-11

December 2003

- Projektet avslutas. Slutrapport ska vara klar innan årets slut. Rapporten skickas till medverkande kommuner.

Helen Gårner
Projektledare

2003-02-06

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**Projekt: "Kontroll av återförsäljare av träskyddsbehandlat virke"**

Länsstyrelsen i Blekinge län planerar i samarbete med kommunerna ett gemensamt tillsynsprojekt. Projektet är ett initiativ från Ronneby kommun och går ut på att kontrollera att gällande föreskrifter följs vid försäljning av träskyddsbehandlat virke.

Efter positiv respons från länets fem kommuner, ägde en träff rum torsdagen den 6 februari 2003 på Ronneby Miljö- och Hälsoskyddskontor.

- En representant från varje kommun och en representant från länsstyrelsen samt en praktikant från Karlshamns kommun medverkade vid träffen. Genom överenskommelse bestämdes att en enda grupp ska bildas.
- Arbetsuppgifter delades upp mellan varje representant i kommunerna. Material som tas fram e-mailas emellan kontaktpersonerna. Genom denna procedur kan materialet redigeras av samtliga.
 - Projektplan, checklista samt material som berör gällande bestämmelser (Helen G).
 - Material för information om att tillsyn ska göras hos berörd verksamhetsutövare i kommunerna (Malin F).
 - Informationsmaterial till verksamhetsutövare om vilka regler som gäller vid försäljning av träskyddsbehandlat virke (Anders B).
 - Beställning av broschyrer som ska delas ut vid besök hos verksamhetsutövare "Bygga för att förebygga" /Kemi/ och "Tänk på miljön – välj rätt virke"/Kemikalieinspektionen, Margareta Brandhorst/ (Susanne J).
 - Kontakt med pressen (Helen P och Jonas E).
- Framtaget material ska vara redigerat och klart den **22 april**. Pressen ska kontaktas **vecka 16** för bl.a. information till allmänheten. Information till utvalda verksamheter ska skickas den **14 april**. Kontakt ska även tas med berörd verksamhetsutövare strax innan besöket är tänkt att genomföras. Tillsynen beräknas starta den **2 maj** och pågå till den **29 augusti**. Rapporten ska vara klar för redigering den **30 september**. Slutrapporten beräknas vara klar vid årets slut.
- Antal anläggningar som ska besökas varierar för varje kommun, mellan 3-8 stycken. Överenskommelse gjordes för vilka kriterier som ska gälla för att en verksamhet ska få ett kontrollbesök. Information om vilka anläggningar som ska besökas e-postas till länsstyrelsen.
- En projektplan ska tas fram av projektledaren.

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Mötessammanfattning Dnr: 503-1135-03
2003-02-06

Närvarande: Malin Fransson Karlskrona kommun, Anders Blomdahl Ronneby kommun, Susanne Johansson Karlshamns kommun, Carola Stigsdotter praktikant Karlshamns kommun, Jonas Engzell Sölvesborgs kommun, Helen Penttilä Olofströms kommun och Helen Gärner länsstyrelsen.

Helen Gärner
Projektledare

2003-04-30

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Möte i Karlshamn den 29 april 2003 med anledning av ”projektet träsnyddsbearbetat virke”

Närvarande: Malin Fransson Karlskrona kommun, Anders Blomdahl Ronneby kommun, Susanne Johansson Karlshamns kommun och Helen Gårner länsstyrelsen.

Material och arbete ligger i fas med projektplanen. Ronneby, Karlskrona och Karlshamns kommun har skickat ut information till sina tänkta besöksobjekt. Helen Penttillä Olofströms kommun meddelade genom e-mail att kontakt har tagits med pressen.

Som det såg ut ovanstående datum, är antal besök cirka lika många bland de som var närvarande på mötet:

- Ronneby 6 st
- Karlskrona 6 st
- Karlshamn 5 st

Verksamheterna i ovanstående kommuner har fått besked i april månad att de kommer att få besök.

Alla var överens om att debitering per timme är ett bra förslag. Det är bra om alla kommunerna arbetar något så när lika.

Bra tips är att lägga kalkerpapper mellan två checklistor när man är på plats. Dels för att rationalisera arbetet och dels får verksamhetsutövaren besked på plats. Skulle det avvika alldeles för mycket kan man förstås inte uppfylla detta.

Det är bra att upplysa om transport av farligt avfall. Jag bifogar länsstyrelsens material. Detta kan tas med till verksamhetsutövaren. Det är också bra att ta med övriga broschyrer när man bokar tid med handlarna.

Det vore trevligt om kommunerna vill maila över vilka dagar och tider som tillsynsbesöken är tänkta att göras, så kanske jag kan ha möjlighet att följa med på något.

Om ni fotograferar under era besök får ni gärna skicka bilder till mig, så kan jag ta med dessa i slutrapporten.

Vi kom överens om att när ni är klara med era besök skickar ni era checklistor till mig så jag kan göra en sammanställning av dem. Om det är något speciellt jag behöver observera så skriv till det på checklistan eller på dess baksida.

I övrigt gick pratet lite allmänt om handläggning av diverse bekymmer i berörda ämnesområde. Det verkar som om det skulle vara bra med träffar några gånger om året för att ventilerade lite handläggning.

Vi var även överens om att det skulle vara en fördel med fortsatt samarbete kommuner – länsstyrelse efter detta projekts slut. Förslag på projekt som berör bekämpningsmedel verkade aktuellt. Detta var dock bara ett förslag, men vi får väl se år 2004 om det finns intresse och finanser.

Vid tangentbordet
Helen Gårner

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Handläggare

Tel

Dnr

Datum

2003-02-07

Tillsynskampanj hos återförsäljare av träskyddsbehandlat virke

Kommunerna i Blekinge län har i samarbete med Länsstyrelsen för avsikt att under 2003 genomföra ett gemensamt tillsynsprojekt som riktar in sig på träskyddsbehandlat virke. Detta för att höja kunskapsnivån när det gäller de regler och föreskrifter som finns inom området. Det är framförallt märkningen av dessa produkter vi kommer titta på.

Miljö- och byggnadsnämnden i, har enligt miljöbalken tillsyn över den försäljning av träskyddsbehandlat virke som sker inom kommunen.

Vi planerar att göra ett tillsynsbesök i din verksamhet under kommande månader. Då vill vi komma i kontakt med ansvarig för detta område. Vi kommer dessförinnan att kontakta dig för att komma överens om en lämplig tid för besöket.

Vid detta tillsynsbesök kommer vi bl.a. att titta på märkningens innehåll. Vi kommer även att titta på vart märkningen finns då olika regler gäller vid buntat och obuntat träskyddsbehandlat virke. För ytterligare information angående regler, se bifogad bilaga.

Om man bryter mot följande regler, utgår en miljöstraffavgift om 5000 kr vid varje förseelse.

- Om det inte finns tillräckligt med information på buntarna
- Om det inte finns anslag med rätt information vid lösvirket

De anläggningar som inte debiteras med en årlig tillsynsavgift kommer att debiteras med en timavgift påkr/timme.

Om du har frågor kring projektet, tillsynsbesöket eller annat kan du kontakta:
miljöskyddsinspektör, tel:

Med vänliga hälsningar

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Underskrift

VILKA REGLER GÄLLER VID FÖRSÄLJNING AV TRÄDSKYDDAT VIRKE?

Miljö- och kemikalielagstiftningen kan många gånger kännas både krånglig och komplicerad. När det gäller träskyddsbehandlat virke är dock reglerna ganska klara och enkla, med tydliga bestämmelser. Reglerna finns i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer, 9 kap, 28-38§.

Nedan listas de regler som i första hand gäller för er verksamhet. Det är också till dessa punkter vår tillsyn kommer att koncentreras.

INFORMATION VID VIRKET

Ett skriftligt anslag skall finnas vid varje virkesbunt, med följande information:

1. Lagstiftade begränsningar i användningen av virket. (d.v.s. var och hur får man använda virke som behandlats med arsenik- eller kromföreningar, alternativt kreosot).
2. Vid vilken anläggning träskyddsbehandlingen utförts.
3. Vilka verksamma beståndsdelar som ingår i träskyddsmedlet (t.ex. koppar, krom, arsenik m.fl. ämnen).
4. Vilken bearbetning virket är lämpligt, respektive olämpligt för (t.ex. ovan mark, med markkontakt eller i vatten).
5. Hälsorisker vid bearbetning och annan hantering av virket.
6. Lämpliga skyddsåtgärder (t.ex. om andningsskydd behövs vid bearbetning).
7. Åtgärder för omhändertagande av avfall från virket.

BUNTAT ELLER LÖST VIRKE

- Om virket säljs buntat skall ovanstående information finnas på varje virkesbunt.
- Om virket säljs löst skall ovanstående information finnas på anslag intill virket.

Tänk på att om ni säljer buntat virke och någon av buntarna klipps upp för att till exempel sälja några enstaka stolpar, räknas denna bunt som löst virke och resterande (oklippta) buntar som buntat virke. Vid sådana tillfälle skall information finnas både på buntarna och intill det uppklippta virket.

KOSTNADSFRI INFORMATION TILL KUNDEN

Kunden har alltid rätt att få ett kostnadsfritt informationsblad om det träskyddsbehandlade virket han köper. Denna information har försäljningsstället skyldighet att tillhandahålla och den skall finnas lätt tillgänglig i butiken.

AVFALLSHANTERING

Spill från träskyddsbehandlat virke klassas som farligt avfall. Farligt avfall skall hanteras separat och får inte blandas med övrigt avfall. För att själv få transportera detta farliga avfall till avsedd avfallsstation krävs en anmälan till länsstyrelsen (om man transporterar mindre än 100 kg träskyddsbehandlat avfall per år), alternativt tillstånd från länsstyrelsen (över 100 kg/år).

För mer information, kontakta:

Namn, inspektör

Miljö- och hälsoskyddskontoret.....

Telefon.....

BILAGA 7

Tillsyn med stöd av Miljöbalken; checklista försäljning av träsnyddbehandlat virke

Bra att ha med sig: Kamera

Inspektionen utförd av _____ kommun _____

Datum för besök: _____

Närvarande: _____

Företagsuppgifter

Företagets namn: _____

Adress: _____

Besöksadress: _____

Kontaktpersoner: (namn) _____

(tfn nr, fax) _____

(e-post) _____

(org. nr) _____

Juridiskt ansvarig: (namn) _____

(tfn nr, fax) _____

(e-post) _____

Allmänna uppgifter om försäljning av träskyddsbehandlat virke

- Vilken typ av virke säljs?

(CCA=koppar, krom, arsenik) (CCP=koppar, krom, fosfat) (CCB=koppar, krom, bor)

Klass A: Virke för användning i kontakt med mark och vatten ja nej
(CCA, CCP, CCB och kreosot)

Klass AB: Virke för användning ovan mark ja nej
koppar/koppar/HDO/bor
(Koppar/N-alkylbenzyldimetylammoniumklorid, koppar/bor/tebukonazol)

Klass B: Virke för användning ovan mark ja nej
(Propikonazol/tebukonazol, 3-jod-2-propynylbutylkarbamat)

Klass M: Virke för användning i marin miljö ja nej
(CCA och kreosot)

Andra medel _____

Kommentar _____

Sker försäljning av träskyddsbehandlade snickerivaror exempelvis färdiga staket
eller trädgårdsmöbler ja nej

- Hur mycket virke säljs per år (ungefär)? _____

- Huvudsakliga kunder (privatpersoner, byggfirmor, andra)

Information vid överlåtelse av virke (KIFS 1998:8 kap 9)

- Virket säljs buntat löst

- Om buntat, finns märkning på varje virkesbunt (§37)

Ja nej på vissa, andel _____
Ex. på tre av tolv

- Om lösvirke, finns märkning på anslag vid virket (§38)

Ja nej på vissa, andel _____
Ex. på tre av tolv

Kommentar: _____

- Finns blad med information kostnadsfritt lättillgängliga för kunden (§38)

Ja nej

Var finns dessa? _____

- Märkningen innehåller (§36)

⇒ Begränsningar i användningen enligt

§32 om produktval ja nej

§33 om krom och arsenik ja nej

§34 om kreosot ja nej

⇒ Anläggning som utfört träskyddsbehandlingen ja nej

⇒ Verksamma beståndsdelar ja nej

⇒ Lämplig resp. olämplig bearbetning ja nej

⇒ Hälsorisker vid hantering och bearbetning ja nej

⇒ Skyddsåtgärder ja nej

⇒ Omhändertagande av avfall ja nej

Mängd per år

Finns tillstånd/anmälan för transport ja nej

Kommentar: _____

- Vem är ansvarig för ajourhållning av märkningen i butiken?

Leverans av virke

- Vilka är huvudleverantörer av virke till butiken?

Övrigt

- Säljs alternativ till virke behandlat med kemiskt träskyddsmedel? (Se ”Bygga för att förebygga” från KEMI sid 25-27) ja (se nedan) nej

Värmebehandlat

Linoljeimpregnerat

Acetylering (ättikssyraanhydrid)

Förbättrad konstruktion

Virke med naturlig motståndskraft (lärk, thuja, ek, kärnvirke)

Annat _____

-
▪ Vid utomhuslagring – sker all lagring under tak?	Ja	nej
▪ Vid utomhuslagring – finns dagvattenbrunnar	ja	nej

Kommentar: _____

Information vid överlåtelse av träskyddsbehandlade **snickerivaror**

- Finns produktinformation ja nej delvis
- Är produktinformationen utförd i enlighet med § 36

⇒ Begränsningar i användningen enligt

§32 om produktval	ja	nej
-------------------	----	-----

§33 om krom och arsenik	ja	nej
-------------------------	----	-----

§34 om kreosot	ja	nej
----------------	----	-----

⇒ Anläggning som utfört träskyddsbehandlingen	ja	nej
---	----	-----

⇒ Verksamma beståndsdelar	ja	nej
---------------------------	----	-----

⇒ Lämplig resp. olämplig bearbetning	ja	nej
--------------------------------------	----	-----

⇒ Hälsorisker vid hantering och bearbetning	ja	nej
---	----	-----

⇒ Skyddsåtgärder	ja	nej
------------------	----	-----

⇒ Omhändertagande av avfall	ja	nej
-----------------------------	----	-----

Mängd per år

Finns tillstånd/anmälan för transport	ja	nej
---------------------------------------	----	-----

Kommentarer: _____

Utvärdering av tillsynsbesöket

Huvudsakliga brister:

Övrigt:

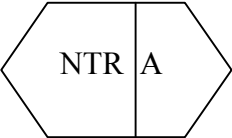
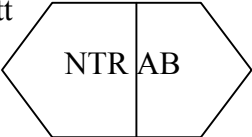
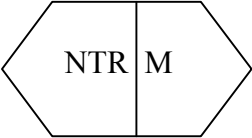
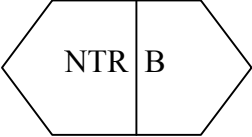
Övriga åtgärder i ärendet

Ingen åtgärd i ärendet	ja	nej
Miljösanktionsavgift	ja	nej
Åtalsanmälan	ja	nej
Råd om åtgärd	ja	nej
Föreläggande om åtgärd	ja	nej

Kommentar: _____

Vägledning vid val av tryckimpregnerat trä i byggvaruhandeln

Träskyddsklass och märkning ENDAST för virke tryckimpregnerat enligt NTR Dokument Nr 1:1998 baserat på svensk standard SS-EN 351-1.

ANVÄNDNINGSSOMRÅDE	TRÄSKYDDSKLASS	MÄRKNING
Trä i varaktig kontakt med mark och (söt)vatten, t.ex: -sötvattensanläggningar (bryggor, friluftsbad) -stolpar (kraft- och telestolpar, grindstolpar m.m) - Stängselstolpar - Trädgårdstimmer - Trappor - Broar - Lekplatsutrustning - Bottensyl	A Trä i kontakt med mark och (söt)vatten, trä ovan mark i fasta säkerhetsanordningar och i konstruktioner som är svåra att byta ut	
Trä ovan mark, t.ex: - Staketspjälor - Spaljéer - Fasadvirke - Trallvirke - Vindskivor - Trädgårdsmöbler - Blomlådor - Kompostlåda	AB Trä ovan mark som är utsatt för väder och vind eller kondens och där utbyte av skadade delar inte är av avgörande betydelse	
Trä i havsvatten, t.ex: - Bryggor - Hamnanläggningar - Andra träkonstruktioner i saltvatten	M Trä i havsvatten	
Endast färdigbearbetade snickerier, t. ex: - Färdiga snickerier som dörrar och fönster	B Trä ovan mark, färdiga snickerivaror	

Svenska Träskyddsföreningen, Stockholm 2000

Nordiska Träskyddsrådet (NTR)

Nordiska Träskyddsrådet (NTR), som bildades redan 1969, är sedan en reorganisation 1996 ett samarbetsorgan för de nordiska branschföreningarna på träskyddsområdet:

Målet med NTRs verksamhet är att främja utvecklingen på träskyddsområdet i de nordiska länderna. Ett viktigt arbetsområde är också information och kunskapsspridning på träskyddsområdet.

BILAGA 9

Förteckning över broschyrer

Chemwood, Information om impregnerat trä

Jabo, Inspiration för hus & trädgård idéboken

Kemikalieinspektionen, Bygga för att förebygga

Kemikalieinspektionen, Tänk på miljön- välj rätt virke och träskydd

Octo Wood, Den åttakantiga kvalitetsstolpen med de unika möjligheterna

Octo Wood, Virke i kontakt med mark eller vatten

Svenska träskyddsföreningen, Grönt trä det rätta virket

Svenska träskyddsföreningen, Rätt impregnerat trä på rätt plats

Svenska träskyddsföreningen, Vanliga frågor kring tryckimpregnerat trä

www.jabo.se, Jabos tryckimpregnerade trä – det rätta virket

Tidigare rapporter i serien (ISSN 1651– 8527)

2003:1	Blekinges skogar – Biologisk mångfald samt urval och skötsel av skogsreservat
2003:2	Strömstare i Blekinge
2003:3	Säkerhetsfrågor i kulturhistorisk bebyggelse. Rapport från ett seminarium på Kockums AB, Karlskronavarvet
2003:4	Inventering av glacialrelikta kräftdjur i Blekinge 2003
2003:5	Blekinges betesmarker – Skötsel och restaurering
2003:6	Fåglar och fågeldöd i Blekinges skärgård 2003
2003:7	Rapport 2002 inom alkohol- och tobaksområdet Blekinge län
2004:1	Träskyddsbehandlat virke – tillsynsprojekt tillsammans med länets kommuner
2004:2	Biotopkartering i Årydsån 2001

Länsstyrelsen Blekinge län 371 86 Karlskrona Tel: 0455-870 00. E-post: länsstyrelsen@k.lst.se www.k.lst.se
Rapporter Länsstyrelsen Blekinge län ISSN 1651–8527